

Informacija o članstvu u revizorskim odborima u javnim preduzećima i privrednim društvima u većinskom vlasništvu države

Pravni dio propisivanja revizorskog odbora:

- 2017. godine, donijet je Zakon o reviziji koji propisuje obavezno imenovanje revizorskih odbora.
- U skladu sa članom 30 Zakona o reviziji („Sl. list CG“, broj: 01/17), propisano je da pravna lica iz člana 29 ovog zakona, dužna su da imenuju revizorski odbor od najmanje tri člana. Revizorski odbor imenuje skupština akcionarskog društva, odnosno nadležni organ određen statutom društva. Najmanje jedan član revizorskog odbora mora imati znanje iz oblasti računovodstva i revizije i ne smije biti zaposleni, akcionar ili član organa upravljanja u pravnom licu iz stava 1 ovog člana.
- Nadležnosti ovih odbora propisane su, članom 31 Zakona o reviziji:
„Revizorski odbor:
 - prati postupak finansijskog izvještavanja;
 - prati efektivnost interne kontrole pravnog lica i interne revizije;
 - prati zakonom propisanu reviziju godišnjih i konsolidovanih finansijskih iskaza;
 - prati nezavisnost angažovanih ovlašćenih revizora ili društava za reviziju, koji obavljaju reviziju, kao i ugovore o korišćenju dodatnih usluga u skladu sa članom 20 ovog zakona;
 - daje preporuke skupštini akcionarskog društva, odnosno osnivačima o izboru društva za reviziju ili ovlašćenog revizora;
 - razmatra planove i godišnje izvještaje unutrašnje kontrole, kao i druga pitanja koja se odnose na finansijsko izvještavanje i reviziju“.

Prilikom pripreme analize dostupnih informacija iz poslovanja pravnih lica (javnih preduzeća i privrednih društava u većinskom vlasništvu države) iz sektora saobraćaja, energetike i rudarstva, uočeno je da u istim postoje revizorski odbori, a da na mjesečnom nivou, navedeni odbori koštaju pravna lica nešto iznad 12.000 €.

Nesporna činjenica je, da većina ovih pravnih lica iz sektora saobraćaja, predstavljaju „gubitaše“, odnosno posluju sa dugovima i više godina su primala „spornu“ državnu pomoć.

Navodimo kratko i ekonomsko stanje u pojedinim pravnim licima:

- **Barska plovidba i Crnogorska plovidba** su ovih dana zaokupile medijsku pažnju, s obzirom na to da godinama primaju državnu pomoć;
- **Željeznička infrastruktura** - Vlada je isplatila oko 6,9 miliona €, samo u 2020. godini, za tekuće održavanje infrastrukture, a što predstavlja preko 90% pomoći države za isplatu zarada;
- **Održavanje željezničkih vozni sredstava** - postoje veći dugovi prema dobavljačima i Poreskoj upravi;
- **Željeznički prevoz** - Vlada je isplatila kroz Ugovor o obavezi javnog prevoza 6,3 miliona € samo u 2020. godini, a što predstavlja preko 70% pomoći države za zarade;
- **Montecargo** - posluje sa značajnim gubicima od 2018. godine;
- **Montenegro Airlines** - se nalazi u nezavidnoj poziciji, sa neisplaćenim ogromnim dugovima itd.

Analizom izvještaja, koji su na zahtijevanje Ministarstva kapitalnih investicija, dali službenici/ članovi revizorskih odbora, delegirani od strane nekadašnjeg Ministarstva saobraćaja i pomorstva, zaključeno je da su ovi odbori u toku godine održali dvije do tri sjednice, sa prilično deklarativnim stavovima, ne ulazeći apsolutno u bilo kakvu ozbiljniju analizu poslovanja, kontrole unutrašnje revizije ili zakonitost računovodstvenog poslovanja, iako je jasno da su poslovanja određenog dijela ovih pravnih lica bila „nedomaćinska“.

U kratkom, nadležnosti revizorskih odbora su za sada deklarativne, bez ikakve odgovornosti, najčešća nadležna radnja je „praćenje“.

Analizirajući dalje Zakon o reviziji, u dijelu koji se odnosi na revizorske odbore, vidi se da nije normirana mogućnost razrješenja ovih odbora ili članova odbora, što stvara određenu pravnu nesigurnost i moguću opstrukciju prilikom razrješenja članova revizorskih odbora.

Dalje, revizorski odbor, prima svakomjesečnu nadoknadu za svoj deklarativni rad, međutim nijesmo u saznanju kojim propisom je ista regulisana. Ono što je očigledno, iz prikupljenih informacija, to je da naknada revizorskih odbora varira u zavisnosti od pravnih lica i članova odbora.

Takođe, očigledno je da Zakon o reviziji, u dijelu koji se odnosi na revizorske odbore, nije usklađen sa Zakonom o privrednim društvima (kao krovnim kojim su regulisana privredna društva), s obzirom na to da Zakon o privrednim društvima nigdje ne pominje revizorske odbore.

U sledećoj tabeli analizirani su podaci o članstvu u revizorskim odborima u javnim preduzećima i privrednim društvima u većinskom vlasništvu države, iz sektora saobraćaja, energetike i rudarstva:

Redni broj	Naziv privrednog društva	Ime i prezime	Radno mjesto u društvu	Iznos naknade u €
1	Željeznički prevoz Crne Gore			
		Nina Blečić	Predsjednik odbora	150,00
		Vedad Kurpejović	član	100,00
		Ljubica Marković	član	100,00
	ukupno			350,00
2	Željeznička infrastruktura Crne Gore			
		dr Jocović Mijat	Predsjednik odbora	150,00
		Milena Ostojić	član	100,00
		Ernesa Kardović	član	100,00

	ukupno			350,00
3	ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKIH VOZNIH SREDSTAVA			
		Marta Vlahović	Predsjednik odbora	150,00
		Aleksandra Tošković	član	100,00
		Maja Stajkić	član	100,00
		Ivana Lješević	član	100,00
	ukupno			450,00
4	MONTECARGO			
		Aleksandar Skrobanović	Predsjednik odbora	150,00
		Adis Kučević	član	100,00
		Lidija Mitrović	član	100,00
	ukupno			350,00
5	BARSKA PLOVIDBA			
		Dragana Mašanović	Predsjednik odbora	250,00
		Edisa Višnjić	član	150,00
		Miloš Đurišić	član	150,00
	ukupno			550,00
6	LUKA BAR			
		Milena Milović	Predsjednik odbora	300,00
		Damir Krasnić	član	200,00
		Aleksandra Radojević	član	200,00
	ukupno			700,00
7	MARINA BAR			
		Omer Markišić	Predsjednik odbora	150,00
		Armin Mujević	član	100,00
		Sanja Papan	član	100,00
	ukupno			350,00
8	CRNOGORSKA PLOVIDBA			

		Sendi Sinanović	Predsjednik odbora	355,50
		Marija Vukmirović	član	177,75
		Slobodan Rašković	član	177,75
	ukupno			711,00
9	MONTEPUT			
		Amel Pućurica	Predsjednik odbora	300,00
		Danijela Varagić	član	250,00
		Selma Dacić	član	250,00
	ukupno			800,00
10	MONTENEGROAIRLINES			
		Ksenija Barjaktarević	Predsjednik odbora	500,00
		Tanja Musterović	član	400,00
		Đorđe Kaluđerović	član	400,00
	ukupno			1.300,00
11	AERODROMI CRNE GORE			
		Damir Raščić	Predsjednik odbora	400,00
		Radivoje Merdović	član	300,00
		Aleksandra Mikić	član	300,00
	ukupno			1.000,00
12	ELEKTROPRIVREDA			
		Milan Lakićević	Predsjednik odbora	400,00
		Renata Milutinović	član	400,00
		Anđela Raičević	član	400,00
	ukupno			1.200,00
13	CGES			
		Boris Bušković	Predsjednik odbora	400,00

		Žana Radulović	član	400,00
		Mladen Vlahović	član	400,00
	ukupno			1.200,00
14	CGES			
		Žana Kasalica	Predsjednik odbora	600,00
		Radmila Damjanović	član	400,00
		Ljubica Popović	član	400,00
	ukupno			1.400,00
15	RUDNIK UGLJA PLJEVLJA			
		Orhan Redžepagić	Predsjednik odbora	600,00
		Nela Dragović	član	400,00
		Mia Živković	član	400,00
	ukupno			1.400,00

Uvidom u sve podatke, utvrđeno je da:

- Sumarno, iz sektora saobraćaja, energetike i rudarstva na naknade za članove revizorskih odbora na mjesečnom nivou izdatak je: 12.111,00 €;
- Nedoslednost i primjena različite politike u naknadama koje primaju članovi revizorskog odbora;
- Nije normirana mogućnost razrješenja ovih odbora ili članova odbora, što stvara određenu pravnu nesigurnost i moguću opstrukciju prilikom razrješenja članova revizorskih odbora;
- Odabir članova revizorskog odbora nije bazirana na stručnosti i znanju.